

ת"פ 40375/02/22 - מדינת ישראל - פמ"מ נגד מריה מגדלנה בוטה

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 40375-02-22 מדינת ישראל נ' בוטה

לפני	כבוד השופטת, סגנית הנשיא טל אוסטפלד נאוי
בעניין:	המאשימה מדינת ישראל - פמ"מ ע"י ב"כ עוה"ד יהונתן איילון הירש
נגד	מריה מגדלנה בוטה
הנאשמת	ע"י ב"כ עוה"ד לילך מאיר וולף

גזר דין

העובדות הצריכות לעניין-

1. הנאשמת הורשעה על פי הודאתה, במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמות בעניין העונש, בעבירה של **גניבה בידי עובד** - עבירה לפי סעיף 391 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").
2. על פי עובדות כתב האישום, החל מחודש אוגוסט 2017 ועד לחודש פברואר 2019, או בסמוך לחודשים אלה, עבדה הנאשמת אצל מר משה שמיר וטיפלה בו ובאשתו המנוחה. בהזדמנויות רבות, נהגה הנאשמת לעשות שימוש בשלושה כרטיסי חיוב שהיו ברשותו ועל שמו וזאת ללא רשותו, ללא ידיעתו ולשם צרכיה הפרטיים.
3. במהלך התקופה הנ"ל ואף לאחר מכן, שלשלה הנאשמת לכיסה כסף במזומן בסכום של כ- 26,700 ₪, באמצעות משיכת כספי מזומן. כמו כן, הנפיקה הנאשמת כרטיס חיוב באמצעותו שלשלה לכיסה סכום ניכר וכן השתמשה בשני כרטיסי חיוב נוספים באמצעותם שלשלה לכיסה סכום כולל בסך 23,300 ₪. בסופו של דבר, גנבה הנאשמת ממעבידה כ- 50,000 ₪.

הממונה על עבודות השירות

4. בחוות הדעת מיום 6.10.22 נמצאה הנאשמת כשירה לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות.

ראיות הצדדים לעונש

ראיות המאשימה - עדותו של מר דוד שמיר

5. בעדותו ציין כי הנאשמת הועסקה על ידו לטפל בהוריו, כאשר אמו לקתה בדמנציה קשה. עוד ציין כי הוריו נתנו בנאשמת אמון מוחלט והיו מרוצים מהטיפול בהם. את דבר הגניבה גילו לאחר שזיהו ירידה בסכום הכסף שבחשבון הבנק ופנו לבירור בחברת האשראי.

ראיות ההגנה - עדותה של מריז בוטה, בתה של הנאשמת

6. בעדותה ציינה כי אמה והיא חוות בעיות כלכליות קשות ואמה אינה בריאה. עוד ציינה כי אמה עובדת קשה כדי לפרנס אותה, מדובר באישה טובה שמצטערת על המעשים ולא התכוונה להרע.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה

7. בראשית טיעוניה עמדה המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו ובין היתר ציינה את הפגיעה באמון ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר בקשיש.

8. בהתייחס לנסיבות ביצוע העבירה ציינה המאשימה את ניצול האמון, את הסכום הגבוה שנגנב וכן את התקופה הארוכה בה העבירה בוצעה. לשיטת המאשימה העבירות בוצעו תוך תכנון מוקדם ואין המדובר במעידה חד פעמית, כי אם מדובר בפעולות אקטיביות חוזרות ונשנות במשך כמעט שנתיים ומבלי שראתה במשך השנתיים הללו צורך לחזור בה ממעשיה. כמו כן ציינה המאשימה כי עד היום לא הוחזר סכום הגניבה לחברת האשראי אשר פיצתה את המתלוננים. בנסיבות אלה עתרה המאשימה לגזור עונש שיש בו כדי להרתיע נאשמים נוספים מלעבור עבירה דומה.

9. המאשימה הציגה פסיקה ועתרה למתחם הנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר.

10. באשר לנסיבות שאינן קשורות לבצוע העבירה ציינה המאשימה את הודאת הנאשמת במיוחס לה, החיסכון בזמן השיפוטי, היעדר עבר בפלילים, הבעת החרטה, נטילת האחריות ובהיעדר הליך שיקומי ביקוש לגזור על הנאשמת 18 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי ופיצוי.

טיעוני ההגנה

11. בטיעוניה ציינה ההגנה כי הנאשמת מביעה חרטה ונוטלת אחריות מלאה למעשים בהם הורשעה. עוד ציינה ההגנה את הרקע למעשים והסבירה כי מדובר בתקופה בה נפרדה הנאשמת מבן זוגה שנקט כנגדה באלימות פיזית וכלכלית ונדרשה לגדל את בתה בעצמה. כל אלה הובילו את הנאשמת לסחרור כלכלי ולצורך בשימוש באותם כרטיסי אשראי. אין המדובר במי שפעלה בתחכום, זיפה מסמכים או גנבה סכומים בהיקפים גדולים.

12. ההגנה הגישה פסיקה ועתרה למתחם הנע בין מאסר בן מספר חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות.

13. בהתייחס לנסיבות הנאשמת עצמה ציינה כי מדובר במי שהיא נעדרת עבר פלילי, הסובלת מבעיות רפואיות שונות ומבקשת מעמד בישראל כאשר בתה ישראלית המשרתת בצבא. כיום, הנאשמת עובדת בעבודות מזדמנות ומתקשה להשתכר למחייתה. באשר לפיצוי ציינה כי הנאשמת החזירה ₪ 2,000 לחברת האשראי. בנסיבות אלה סבורה ההגנה כי יש לגזור על הנאשמת עונש מאסר לחודשים ספורים שיכול וירוצה בעבודות שירות.

דין והכרעה

14. עבירת הגניבה בידי עובד היא אחת מעבירות הרכוש החמורות. בעוד שהעונש הקבוע לצד עבירת הגניבה עומד על 3 שנות מאסר, הרי שלצד עבירת הגניבה בידי עובד קבוע עונש העומד על 7 שנות מאסר. כך, לצד הערכים המוגנים בעבירת הגניבה שעיקרם היא הגנה על קניינו ועל רכושו של הפרט, בעבירת הגניבה בידי עובד קיימים ערכים מוגנים נוספים שעניינם שמירה על יחסי אמון ועבודה תקינים בין עובד למעבידו.

15. בית המשפט העליון התייחס בחומרה רבה לעבירות הגניבה בידי עובד תוך שציין כי **"בעבירות בהן הורשעה המבקשת נודעת חשיבות רבה לביסוס הרתעה, באשר הן קלות באופן יחסי לביצוע, עקב ניצול יחסי האמון עליהן מושתתת מערכת היחסים בין עובד למעבידו. כמו כן, עבירות אלו פוגעות לא רק במעביד המסוים שנפל קורבן לגניבה בידי עובדו, אלא ביחסי עובד-מעביד בכלל"** (ר' לעניין זה את רע"פ 407/09 חנה יאיר נ' מ"י (5.3.09)).

16. יוער כי מדובר בעבירה אותה קל לבצע ולא נדרש תחכום רב וזאת דווקא בשל הגישה הקלה לנכסיו של המעביד ומכאן החומרה שיש לייחס למבצעה. חומרה נוספת יש להוסיף באשר מדובר במעביד קשיש והנאשמת היתה אמונה על טיפולו.

17. מעשי הנאשמת משקפים התנהלות עבריינית מתמשכת, המשתרעת על פני כשנה וחצי, שבמהלכה פגעה הנאשמת ברכוש הזולת לצורך סיפוק צרכים שונים שלה, מבלי להכות על חטא ולחזור בה ממעשיה, וזאת תוך הפרה בוטה של האמון שניתן בה על ידי מעסיקה. יודגש שוב, כי מעסיקה היו אנשים חולים וקשישים אשר היו נתונים לחסדיה של הנאשמת ותלויים בה ובשל כך הפרת האמון בוטה יותר.

18. הרקע לביצוע המעשים הנו, כאמור בטיעוני ההגנה, קשייה הכלכליים אך אין בכך כדי להצדיק את מעשי הכיעור שעשתה במשך כשנה וחצי, כך שאין המדובר במעידה חד פעמית או משום ניצול ההזדמנות. אדגיש כי מדובר במי שאומנם לא תכננה את מעשיה בצורה מתחכמת אלא ניצלה הזדמנות לגרוף לכיסה "כסף קל" שוב ושוב למשך

תקופה, עד שנתפסה בקלקלתה. ודוק'. חומרת המעשים אינה מגולמת בתחכום או תכנון מוקדם כי אם בהפרת האמון שניתן בה, בהיותה מטפלת של זוג אנשים קשישים וחולים. הנאשמת לא היססה לפגוע באנשים אשר פתחו בפניה את ביתם וסיפקו לה תעסוקה ולא נרתעה אף מלהנפיק כרטיס חיוב נוסף, באמצעותו שלשלה לכיסה סכום ניכר.

מדובר בפגיעה מהותית בערכים המוגנים.

19. בחינה של רמת הענישה הרווחת בפסיקה מצביעה על מנעד רחב של עונשים:

א. ברע"פ 8529/12 **עקל נ' מ"י** (18.12.12) הורשע המבקש בעבירה של גניבה על-ידי עובד ובעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. בהיותו רפרנט שירות בקופת חולים הזין למערכת הממוחשבת מאות פניות פיקטיביות ממבוטחי קופת החולים, ביניהם קרובי משפחתו ומבוטחים שנפטרו, תוך שהוא עושה שימוש בפרטי זהותם. בהמשך, אישר המבקש שלא כדין פניות אלה, ובהתאמה ביצע עבורן החזרים כספיים במזומן מהקופה שהייתה ברשותו. את ההחזרים הכספיים במזומן, אשר הגיעו לסכום מצטבר של עשרות אלפי שקלים, נטל שלא כדין לכיסו ולא העבירם למבוטחים. בית משפט השלום גזר על המבקש 10 חודשי מאסר בפועל בהתייחס לעובדה כי המעשים בוצעו בשיטתיות ובתחכום משך שלוש שנים וכי המבקש לא החזיר את כספי המרמה. בית המשפט קבע כי אין מקום להתייחס בסלחנות למי שמבצע עבירות בתירוץ של מצוקה כלכלית והפעלת שיקול דעת מוטעה. מנגד, בית המשפט נתן דעתו לשיקולים לקולה, שעניינם העדר עבר פלילי, היותו בעל משפחה העובד למחייתו, מנהל אורח חיים נורמטיבי, חלוף הזמן והעובדה כי נטל אחריות על מעשיו. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו וגזר 8 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

ב. במסגרת רע"פ 7714/16 **הרשקו נ' מ"י** (8.5.18) נדון עניינה של מזכירה ראשית של בית ספר, אשר במשך כארבע שנים מעלה בדרכים שונות בכספי בית הספר וגנבה סכום כולל של כ-350,000 ₪. בית המשפט המחוזי הקל מעט בעונשה וגזר 24 חודשי מאסר בפועל, לאחר שהובאו לפניו מאמציה של הנאשמת להחזר סכומי הגניבה והצלחתה לפצות את העירייה, גם אם לא את בית הספר, בסכום של 200,000 ₪. בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

ג. בע"פ 6573/15 **גרשון נ' מ"י** (3.3.16) נדון עניינו של המערער, אשר הורשע על פי הודאתו בכך שבעת ששימש מנהל מדור גבייה בבית המכס והמע"מ בירושלים והיה אחראי לגביית חובות מנישומים, נטל לכיסו, במהלך כשנה, תשלומים בהיקף כולל של 40,000 ₪. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם הענישה ההולם בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, והעמיד את עונשו של המערער על 12 חודשים. ערעור שהוגש לבית המשפט העליון על חומרת העונש נדחה, על אף התסקיר החיובי שהוגש, חרטתו של המערער והחזר מלא של הסכום שנגנב.

ד. בעפ"ג (מח'-חיפה) 8707-09-09 **מ"י נ' גרינקו** (18.3.10) הורשע המשיב בעבירות של גניבה בידי עובד ובגניבה בידי מורשה, בכך שבהיותו עובד במתפרה גנב כספים שהגיעו מלקוחות המתפרה ושלשלם לכיסו במקום להפקיד בקופת המתפרה. סכום הגניבה הכולל עמד על 93,600 ₪. בגין כך ובשים לב שהנאשם לא הודה, לא נטל אחריות, לא החזיר את סכום הגניבה והוא בעל עבר פלילי, נגזרו עליו 7 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי

החמיר בעונשו וגזר 12 חודשי מאסר בפועל.

ה. בעפ"ג (מח' -י-ם) 11681-02-14 **חביב נ' מ"י** (20.3.14) הורשע המערער בעבירה של גניבה בידי עובד וקבלת דבר במרמה בגין כך שבהגיעו לאחד מספקי החברה בה עבד, נטל סחורה ולאחר מכן מכר אותה בתמורה לכסף מזומן ונטל את התמורה לכיסו. שווי מעשי הגניבה מוערך בכ-150,000 ₪. בית משפט השלום גזר על המערער 14 חודשי מאסר בפועל בשים לב לעברו הפלילי ולכך שהודה לאחר שנוהלו בעניינו ההוכחות ואף לא הוחזרו את כספי המעילה. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור.

ו. בת"פ (שלום -י-ם) 36547-11-20 **מדינת ישראל נ' CRISTINA BRAGA** (12.01.2021) הורשעה הנאשמת בעבירות בעבירות גניבה בידי עובד, ניסיון גניבה בידי עובד ושהיה בלתי חוקית בישראל. הנאשמת המשיכה לעבוד בישראל על אף שאשרת השהייה שלה פקעה. הנאשמת עבדה בסיעוד עבור המתלוננים, בני זוג ניצולי שואה, ילידי 1930 ו-1933 וגרה בביתם. כאשר ליוותה את המתלונן לכספומט, עמדה הנאשמת מאחוריו וראתה את הקוד הסודי שהקיש בעת משיכת הכסף. כך, מעת לעת, נטלה את כרטיס החיוב מתוך ארנקו ומשכה באמצעותו סכומי כסף שונים שהצטברו לסכום של 114,100 ₪. כן ניסתה למשוך, ללא הצלחה, סך נוסף של 63,100 ₪. בית משפט השלום התייחס בחומרה למעשיה של הנאשמת וקבע את מתחם ענישה בין 24 חודשי מאסר ל-48 חודשים ובסופו של יום גזר על הנאשמת 24 חודשי מאסר בפועל בשים לב להיעדר עבר פלילי והודאתה במיוחס לה.

ז. בת"פ 6071-02-16 (שלום אשקלון) **מ"י נ' ברמן** (5.12.17), דובר בנאשמת נעדרת עבר פלילי, שהורשעה עפ"י הודאתה בגניבה ממעביד, בקבלת דבר במרמה ובהונאה בכרטיס חיוב. הנאשמת גנבה מניצולת שואה, אצלה הועסקה בעבודות ניקיון ובסידורים, סכום כולל של 17,150 ₪. על הנאשמת נגזרו 3 חודשי מאסר בדרך של עבודות שרות.

ח. בת"פ 4820-05-12 (שלום רמלה) **מ"י נ' טמירוב** (1.3.15) - נדון עניינה של נאשמת, נעדרת עבר פלילי, שהורשעה עפ"י הודאתה בגניבה ובגניבה ממעביד. הנאשמת הועסקה במשק בית וגנבה ממעסיקה טלפון סלולרי בו עשתה שימוש בשווי של 5,233 ₪. מבית אחר בו הועסקה במשק בית גנבה הנאשמת כסף מזומן בסך של 4,400 ₪. על הנאשמת, אשר החזירה חלק מסכומי הגניבה, נגזרו 45 ימי מאסר בדרך של עבודות שרות. ערעור שהוגש לביהמ"ש המחוזי נדחה.

20. למען הסדר הטוב אציין כי עיינתי בפסיקה אליה הפנו הצדדים אך לא ראיתי מקום לציין את כלל ההחלטות אליהן הופנית, כי אם מספר החלטות מצומצם, שיש בכוחן להאיר את הענישה הנוהגת, בעבירות מעין אלה. אדגיש כי **"קביעת מתחם העונש ההולם איננה עניין אריתמטי וכי לבית המשפט נתון בהקשר זה מרחב מסוים של גמישות"** (ר' את ע"פ 3877/16 **פאדי ג'באלי נ' מ"י** (17.11.16)) בהיות המתחם מגלם שיקולים נוספים - מדיניות ערכית ונסיבות המקרה המסוים - אשר מדיניות הענישה היא רק אחד מהם.

21. כך למשל עיינתי בעפ"ג 32440-01-16 (מח'ת"א) **חבר נ' מ"י** (11.7.16), בת"פ (שלום פ"ת) 7729-05-18

מ"י נ' נעים (2.12.19), בת"פ (שלום ב"ש) 65771-12-19 **מ"י נ' דיין** (14.9.20), ברע"פ 5540/15 **גלוריה נ' מ"י** (24.8.15) אך לא מצאתי שהנסיבות שם, בין אם מבחינת כמות הנפגעים, היקף המעשים וסכום הגניבה ובין אם מבחינת מהות העבירות, דומות לענייננו, ולא מצאתי כי ביכולתם להוות אמת מידה לשם קביעת המתחם בעניין שלפניי.

22. כמו כן, לא מצאתי כי מתקיימות בענייננו אותן נסיבות חריגות ומקלות המתקיימות בת"פ 30928-11-17 (רח') **מ"י נ' אזולאי** (27.1.19) שם מדובר במי שביצעה את המעשים בהיותה כבת 19, השיבה את הסכום שנגנב ושולבה בהליך טיפולי; בת"פ (ב"ש) 20304-05-18 **מ"י נ' אלפסי** (10.10.21) ובת"פ 54045-12-18 **מ"י נ' לוי** (09.9.20) שם בית המשפט סטה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. מבלי להמעט בחשיבותן של החלטות אלה, ברי כי כל אחת מהן ניתנה תוך מתן משקל בכורה לשיקולי השיקום וסטייה לקולה מרף הענישה הנוהג, ועל כן לא ניתן לראות בהן קנה מידה של ממש לקביעת המתחם בענייננו.

23. **מכל המפורט, תוך שקילת הפסיקה הנהוגה, הערך החברתי בו פגעה הנאשמת, נסיבות ביצוע העבירה, הסכום שנגנב ותקופת ביצוע העבירה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשים, לצד ענישה נלווית.**

24. לכך הזכות יש לשקול את הודאת הנאשמת בעבירות המיוחסות לה ללא צורך בשמיעת ראיות, באופן שהוביל לחיסכון ניכר בזמנם של עדי התביעה. כמו גם יש לשקול לקולה את העובדה כי הנאשמת נעדרת עבר פלילי ואת החרטה אותה היא מביעה. עוד יש לשקול את נסיבותיה האישיות המורכבות, כפי שהן עולות ממסמך נ/2 שעניינו החלטה בעניינה של הנאשמת בבקשתה לקבל מעמד בישראל מטעמים הומניטריים.

25. מצבה הכלכלי של הנאשמת בכי רע, היא אינה עובדת בעבודה קבועה וכמתואר מעדותה בתה ומטיעוני ההגנה היא מתקשה לצאת ממעגל העוני.

26. נוכח נסיבותיה האישיות והמורכבות של הנאשמת ובשים לב לכך שהיא מכלכלת את בתה, ברי כי הטלת עונש של מאסר בפועל על הנאשמת, תפגע בצורה קשה לא רק בנאשמת אלא גם בבתה. עוד, איני נותנת משקל לעובדה כי הנאשמת לא עברה הליך שיקומי וזאת נוכח מעמדה בישראל.

27. באשר לפיצוי לנפגע העבירה, הרי בהתאם להלכה הפסוקה, מדובר בעבירה שבוצעה מתוך מניע כלכלי. הנאשמת לא השיבה למתלוננים את כספם מלבד 2,000 ₪ לחברת האשראי, ועל הפיצוי לשקף את חומרת המעשים.

סוף דבר

28. נוכח כל האמור לעיל, הנני גוזרת על הנאשמת את העונשים הבאים:

- א. 12 חודשי מאסר בפועל.
- ב. מאסר לתקופה של 7 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורה ממאסר והתנאי הוא שלא תעבור את העבירה בה הורשעה או כל עבירת גניבה או ניסיון לגניבה.
- ג. פיצוי בסך של 5,000 ₪ למתלונן עת/6.
- הפיצוי ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.12.22 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועד, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

זכות ערעור כחוק לבית המשפט המחוזי מרכז.

ניתן היום, ח' חשוון תשפ"ג, 02 נובמבר 2022, בנוכחות ב"כ הצדדים והנאשמת.